

MBO Amersfoort

Jaarrekening 2015

Colofon

Uitgave	: MBO Amersfoort
Vastgesteld College van Bestuur	: 7 juni 2016
Kenmerk CvB vastgesteld	: MBOA-15-2022
Goedgekeurd Raad van Toezicht	: 17 juni 2016
Afkomstig van	: College van Bestuur

INHOUDSOPGAVE

1. Jaarrekening 2015		
1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2015 na resultaatbestemming	3
1.2	Geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2015	4
1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2015	5
1.4	Algemene grondslagen	6
1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans	17
1.6	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	26
1.7	Toelichting op de Staat van baten en lasten over 2015	27
1.8	Enkelvoudige balans per 31 december 2015	34
1.9	Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015	35
1.10	Toelichting op de enkelvoudige balans	36
1.11	Toelichting op de enkelvoudige Staat van baten en lasten over 2015	42
1.12	Verbonden partijen (model E)	47
1.13	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	48
1.14	Honoraria van de accountant	49
2. Overige gegevens		
2.1	Controleverklaring	50
2.2	Voorstel resultaatbestemming	51

1.1 Balans na resultaatbestemming
(Geconsolideerd x € 1.000) - per 31 december 2015

	31-12-2015	31-12-2014
1 ACTIVA		
<i>Vaste activa</i>		
1.1 Immateriële vaste activa	15	199
1.2 Materiële vaste activa	37.060	31.611
1.3 Financiële vaste activa	2.019	2.318
	39.094	34.128
<i>Vlottende activa</i>		
1.4 Voorraden	47	23
1.5 Vorderingen	3.202	2.361
1.6 Effecten	2.526	2.510
1.7 Liquide middelen	10.624	13.379
	16.399	18.273
	55.493	52.401
2 PASSIVA		
2.1 Eigen vermogen	21.491	18.211
2.2 Voorzieningen	890	1.044
2.3 Langlopende schulden	22.064	23.664
2.4 Kortlopende schulden	11.048	9.482
	55.493	52.401

1.2 Staat van baten en lasten over 2015
(Geconsolideerd x € 1.000)

	2015	Begroot 2015	2014
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen	48.040	48.530	45.529
3.2 Overige overheidsbijdragen	28	0	36
3.3 College-, cursus- en examengelden	998	850	928
3.4 Werk in opdracht van derden	368	10	41
3.5 Overige baten	5.179	4.924	4.810
Totaal baten	54.613	54.314	51.344
4 LASTEN			
4.1 Personele lasten	33.171	32.259	29.533
4.2 Afschrijvingen	2.906	3.027	3.128
4.3 Huisvestingslasten	4.560	4.571	3.747
4.4 Overige instellingslasten	9.510	10.933	9.798
Totaal lasten	50.147	50.790	46.206
Saldo baten en lasten	4.466	3.524	5.138
5 Financiële baten en lasten	-1.100	-1.106	-1.521
Resultaat voor belastingen	3.366	2.418	3.617
6 Belastingen	-86	-65	-33
Totaal Resultaat	3.280	2.353	3.584

1.3 Kasstroomoverzicht over 2015 (geconsolideerd)
(x € 1.000)

	2015	2014
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Saldo baten en lasten	4.466	5.138
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	2.906	3.128
- mutaties voorzieningen	-154	-59
Veranderingen in werkkapitaal:		
- voorraden	-25	-12
- vorderingen	-927	325
- effecten	-10	-2.500
- schulden	1.567	1.380
	7.823	7.400
KASSTROOM UIT BEDRIJFSOPERATIES		
Ontvangen interest	70	116
Betaalde interest	-1.211	-1.647
Betaalde belasting	0	-33
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-1.141	-1.564
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings in (im)materiële vaste activa	-8.257	-824
Desinvesterings in (im)materiële vaste activa	-86	33
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-8.171	-791
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Mutatie financiële vaste activa	334	-2.318
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	-1.600	-3.168
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.266	-5.486
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN		
Beginstand liquide middelen	13.379	13.820
Mutatie liquide middelen	-2.755	-441
Eindstand liquide middelen	10.624	13.379

1.4 Algemene grondslagen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie, statutair gevestigd te Amersfoort, is een stichting. De voornaamste activiteiten van MBO Amersfoort bestaan uit het verzorgen van onderwijs.

Verslagperiode

De jaarrekening betreft de verslagperiode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van de organisatie zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de staat van baten en lasten van de organisatie conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden

voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

In de volgende posten is sprake van schattingen:

- Voorziening uitkeringen
- Voorziening jubileumuitkeringen
- Voorziening dubieuze debiteuren

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de organisatie en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de organisatie een meerderheidsbelang heeft, of waarin op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gerealiseerde winsten. De meegeconsolideerde deelneming betreft OIB Holding BV en haar werkmaatschappijen. MBO Amersfoort heeft volledige zeggenschap over deze vennootschappen en deze zijn integraal meegeconsolideerd.

Voor een totaal overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij naar de specificatie verbonden partijen op pagina 33.

Stelselwijzigingen

Gedurende 2015 heeft zich geen stelselwijziging voorgedaan.

Schattingswijzigingen

Gedurende 2015 heeft zich geen schattingswijziging voorgedaan.

Aanpassingen in presentatie vorig boekjaar

Waar dit voor de vergelijkbaarheid van jaren noodzakelijk is zijn de cijfers van vorig boekjaar aangepast. Aanpassingen worden toegelicht in de tekst.

Financiële instrumenten

De financiële instrumenten omvatten bij MBO Amersfoort debiteuren en overige vorderingen, geldmiddelen, obligaties en deposito's, leningen en overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Gekochte leningen en obligaties

Gekochte leningen en obligaties die niet worden aangehouden als onderdeel van een handelsportefeuille, worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Verstrekke leningen en overige vorderingen

Verstrekke leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervers verliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten

MBO Amersfoort heeft een renteswap contract afgesloten ter afdekking van het renterisico op een langlopende euribor-lening met variabele rente en past hiervoor kostprijs hedge accounting toe. Dit houdt in dat, zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, er geen herwaardering van dit instrument plaatsvindt. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst-en-verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies eveneens in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

MBO Amersfoort documenteert de hedgerelaties in specifieke en generieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat geen sprake is van overhedges.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardevermindervers verliezen met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Toelichting bij de balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreft intern ontwikkelde software. Deze worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs verminderd met de jaarlijkse lineaire afschrijvingen op basis van de verwachte economische levensduur en bijzondere waardeverminderingen.. Deze bedraagt:

KRD:	5 jaar
Overig:	4 jaar

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingstermijnen bedragen voor:

Terreinen:	geen
Gebouwen:	30 jaar
Verbouwingen:	10 jaar*
Verbouwing Hardwareweg/Brabantsestraat/ Oude Fabriekstraat/Modemweg:	15 jaar*
Verbouwing Nieuwe Poort:	5 jaar*
Inventaris, apparatuur en netwerk:	5 of 10 jaar
Computerapparatuur:	4 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen:	3 jaar
In uitvoering en vooruitbetalingen:	geen**
Niet aan het proces dienstbare materiële vaste activa:	n.v.t.

* Bij verbouwingen van huurpanden wordt afgeschreven over de (resterende) huurperiode. Dit houdt in dat bij aanpassing van de huurtermijnen de afschrijvingstermijn wordt aangepast ten opzichte van de geldende boekwaarde op het moment van aanpassing van de huurtermijn.

** Op investeringen in uitvoering en vooruitbetalingen wordt niet afgeschreven zolang het project niet is afgerond.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor immateriële, materiële en financiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderversverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderversverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Een bijzonder waardevermindingsverlies voor goodwill wordt niet teruggenomen in een volgende periode, tenzij het eerdere bijzonder waardevermindingsverlies was veroorzaakt door een specifieke externe gebeurtenis van buitengewone aard die naar verwachting niet opnieuw zal plaatsvinden, en er sprake is van opvolgende externe gebeurtenissen die het effect van de eerdere gebeurtenis weer omkeren.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de organisatie gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de organisatie garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming gevormd en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de organisatie ten behoeve van deze deelneming.

De overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

Gebruiksgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Het eigen vermogen van MBO Amersfoort betreft een algemene reserve. Er zijn geen bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen aangemerkt. MBO Amersfoort kent geen privaat vermogen: alle resultaten worden gekwalificeerd als publiek resultaat.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Wachtgeldvoorziening

De wachtgeldvoorziening heeft tot doel claims uit hoofde van uitkeringen na ontslag af te dekken. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op een inschatting van de toekomstige verplichtingen. Deze voorziening is bepaald op basis van beschikbare gegevens uit de administratie van MBO Amersfoort en de opgave van UWV en WW Plus en is vastgesteld op basis van de nominale waarde.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op rechten uit hoofde van het dienstverband, blijfkans en leeftijd en is contant gemaakt. Voor het contant maken van de toekomstige jubileumuitkeringen is een disconteringsvoet van 0,83% gehanteerd.

Overige voorzieningen

Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als MBO Amersfoort zich aantoonbaar heeft verbonden tot beëindiging van het dienstverband van een of meer personeelsleden vóór de gebruikelijke pensioendatum of tot een uitkering ter stimulering van vrijwillig ontslag. MBO Amersfoort heeft zich aantoonbaar verbonden tot het doen van ontslaguitkeringen als formeel een gedetailleerd plan (of regeling) is opgesteld en intrekking daarvan door MBO Amersfoort redelijkerwijs niet meer kan.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstak-pensioenfonds (ABP en pensioenfonds Horeca en catering, voor personeel van Onderwijs in Bedrijf) en wordt – overeenkomstig de in de RJ aangereikte vereenvoudiging – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

De opbouw van pensioen gebeurt op basis van een middelloonregeling. Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Leasing

De organisatie kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Als de organisatie optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Als de organisatie optreedt als lessor in een operationele lease, wordt het actief als leaseobject verwerkt in de balans overeenkomstig de aard van dat actief. De grondslagen voor de waardering van de geleasede activa zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa.

De leasebaten (exclusief vergoeding voor dienstverlening, zoals verzekering en onderhoud) als bestanddeel van de leasebetalingen worden op tijdsevenredige basis verwerkt over de leaseperiode. Initiële directe kosten, niet zijnde verkoopkosten, die gemaakt worden om opbrengsten te genereren uit operationele leases worden direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Toelichting bij de resultatenrekening

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de bekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Cursusgelden

De cursusgelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het studiejaar zijn gespreid.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten uit hoofde van werk in opdracht van derden (contractonderwijs) worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de kosten indien zeker is dat deze kosten declarabel zijn. Een positief resultaat wordt verantwoord naar rato van het stadium van gereedheid. Voor een verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen

Personeelsbeloningen/pensioenen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten.

Er wordt uitsluitend een actieve belastinglatentie opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Actieve belastinglatenties worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Overig

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans (cijfers x € 1.000)

ALGEMEEN

Per 1 augustus 2015 vinden de activiteiten van de DHTA (Dutch Health Tech Academy) volledig plaats voor rekening en risico van MBO Amersfoort en is het personeel van de DHTA in dienst getreden van MBO Amersfoort. Tot die datum was sprake van uitbestede onderwijs. Ook zijn per 1 augustus 2015 de onder de DHTA ressorterende contractactiviteiten overgenomen. Deze activiteiten zijn ondergebracht in de nieuw opgerichte OIB Bedrijfsopleidingen BV, waarvan de cijfers in deze jaarrekening zijn opgenomen..

Er heeft nog geen overdracht plaats gevonden van de aan de DHTA verbonden activa en passiva. Hierover moet met de betrokken partijen nog overeenstemming worden bereikt.

Wel hebben de volgende handelingen plaats gevonden:

- De verplichtingen per 1 augustus inzake vakantiegeld en 13^e maand zijn door de SVGB aan het aan MBO Amersfoort overgedragen personeel voldaan.
- Er is door MBO Amersfoort € 500.000 betaald aan de verhuurder van het gebouw Laurensdreef voor verbouwkosten. Dit bedrag is per 1 augustus geactiveerd en wordt in 10 jaar afgeschreven.

ACTIVA

1.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa

	Software
Cumulatieve aanschafprijs	1.056
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-857
Boekwaarde 1 januari 2015	199
Toename onderhanden werk	0
Investerings	0
Desinvesteringen	0
Afschrijvingen desinvesteringen	0
Afschrijvingen	-184
Cumulatieve aanschafprijs	1.056
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.041
Boekwaarde 31 december 2015	15

De immateriële vaste betreft grotendeels intern ontwikkelde software.

1.2 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Niet meer dienstbaar aan proces	Totaal
Cumulatieve aanschafprijs	42.918	8.980	8	8.234	60.140
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-15.710	-6.525	-7	-6.289	-28.530
Boekwaarde 1 januari 2015	27.208	2.455	2	1.945	31.610
Toename onderhanden werk	0	0	0	0	0
Investeringen	7.213	1.014	31	0	8.257
Desinvesteringen	-85	-1	0	0	-86
Afschrijvingen desinvesteringen	0	1	0	0	1
Afschrijvingen	-1.630	-803	-3	-284	-2.721
Cumulatieve aanschafprijs	50.130	9.994	39	8.234	68.397
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-17.425	-7.328	-10	-6.573	-31.337
Boekwaarde 31 december 2015	32.705	2.666	29	1.661	37.060

De verzekerde waarde bedraagt per 31-12-2015 voor Gebouwen en Terreinen € 57,3 miljoen (herbouwwaarde) en voor inventaris, apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen en huurdersbelang € 33,8 miljoen.

De investeringen in gebouwen en terreinen betreffen met name:

- De aankoop van het pand Hardwareweg (€ 2,9 miljoen) voor vestiging van de School voor Techniek en een deel van de ondersteunende dienst. Beiden waren voorheen gevestigd in het gebouw Clarenburg te Leusden. Dat pand wordt momenteel verhuurd en er is een verkoopovereenkomst gesloten waarbij de akte van levering begin 2017 passeert.
- De verbouwing van het pand Hardwareweg voor bijna € 2,3 miljoen.
- De verbouwing van huurpand de Nieuwe Stad, waar leerbedrijven de Admin Company en Salon De Nieuwe Stad zijn gevestigd. De investering bedraagt in totaal ruim € 0,8 miljoen.

- Verbouwkosten vergoed aan de verhuurder van het gebouw Laurensdreef, € 500.000. Dit bedrag is per 1 augustus geactiveerd en wordt in 10 jaar afgeschreven.
- De verbouwing op de locatie Nieuwe Poort voor bijna € 300.000. Het betreft de vestiging van een deel van de opleidingen Economie en Ondernemen in het gebouw van de Hogeschool Utrecht.

1.3 Financiële vaste activa

MBO Amersfoort beschikt ultimo 2015 over € 2,3 miljoen aan deposito's. De deposito's met een looptijd korter dan een jaar van € 325.000 zijn ondergebracht onder de 1.5 Vorderingen – 1.5.6 Overige. De looptijd van de overige deposito's was ultimo 2015 langer dan een jaar.

MBO Amersfoort heeft een bedrag van € 5,0 miljoen langlopend ter beschikking gesteld aan het leerbedrijf Onderwijs in Bedrijf (OIB Holding BV) in de vorm van een rekening courant. Omdat MBO Amersfoort een 100% belang heeft in dit leerbedrijf is de post in de geconsolideerde cijfers nihil.

1.4 Voorraden

	2015	2014
1.4.1 Gebruiksgoederen	47	23
1.4.2 Vooruitbetaald op verbruiksgoederen	0	0
Voorraden	47	23

De voorraad bestaat uit de gebruiksmaterialen. De voorraad is gewaardeerd tegen kostprijs. Er is geen sprake van een voorziening voor incurante voorraad.

De toename van de voorraden houdt onder meer verband met de aanschaf van kappers- en schoonheidsproducten voor Salon de Nieuwe Stad.

1.5 Vorderingen

	2015	2014
1.5.1 Debiteuren	1.548	1.448
1.5.2 OCW/LNV	0	0
1.5.3 Studenten	0	0
1.5.4 Overige overheden	0	0
1.5.5 Latente belastingvordering	152	238
1.5.6 Overige	869	185
Overige vorderingen	2.569	1.871
1.5.7 Vooruitbetaalde kosten	882	775
1.5.8 Verstrekte voorschotten	0	0
Overlopende activa	882	775
Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	-249	-285
	3.202	2.361

Latente belastingvordering

De latente belastingvordering betreft de tot waardering gebrachte beschikbare voorwaartse verliescompensatie van Onderwijs in Bedrijf. Er is uitgegaan van een percentage vennootschapsbelasting van 20%.

Vooruitbetaalde kosten

De vooruitbetaalde kosten betreffen met name vooruitbetaalde huren ad € 470.000 (op maand en kwartaalbasis) en vooruitbetaalde kosten inzake leermiddelen voor het cursusjaar 2015/2016,

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen onder meer een vordering op OCW van € 206.000 in verband met gemaakte kosten voor de overdracht van de DHTA en deposito's met een looptijd korter dan een jaar van € 325.000.

Voorziening wegens oninbaarheid

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid van vorderingen is als volgt:

	2015
Stand per 1 januari	285
Mutatie	-36
Stand per 31 december	249

De voorziening voor oninbaarheid heeft betrekking op het saldo debiteuren.

1.6 Effecten

Er is sinds medio 2014 een obligatieportefeuille van € 2,5 miljoen opgebouwd welke wordt beheerd door Rabo Institutioneel Vermogensbeheer. In het beleggingsprofiel is opgenomen dat moet worden voldaan aan de voorwaarden van de regeling Beleggen en Belenen.

1.7 Liquide middelen

	2015	2014
Kasmiddelen	7	6
Tegoeden op bankrekeningen	10.617	13.373
	10.624	13.379

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van MBO Amersfoort.

PASSIVA

2.1 Eigen vermogen

	2015	2014
Stand per 1 januari	18.211	14.627
Resultaat	3.280	3.584
Stand per 31 december	21.491	18.211

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve, die wordt gevormd uit de resultaten behaald uit onderwijs- en private activiteiten. Evenals voorgaand jaar is het resultaat toegevoegd aan de algemene reserve.

2.2 Voorzieningen

Omschrijving	1-1-'15	Ont-trekkingen	Dotatie	Vrijval	31-12-'15
Jubilea	152	9	139	0	282
Uitkeringen	892	413	129	0	608
Totaal	1.044	422	268	0	890

De voorzieningen betreffen de voorziening voor jubilea-uitkeringen en de voorziening voor wachtgeld- en ontslaguitkeringen.

Gewijzigde bepaling van de voorziening jubileumuitkeringen leidt tot een verhoging van de voorziening met € 75.000. Het betreft een nauwkeurige bepaling, gebaseerd op de volledige arbeidshistorie van het personeel van MBO Amersfoort meetellend voor het opbouwen van jubileumrechten.

Het kortlopend deel van de voorziening Jubilea bedraagt € 20.000, het deel langer dan 1 jaar maar korter dan 5 jaar is € 81.000 en het deel langer dan 5 jaar bedraagt € 181.000.

De voorziening voor uitkeringen betreft onder meer een voorziening voor de uitkeringen vanaf 1 oktober 2012 voor rekening van MBO Amersfoort uit hoofde van ontslagen in het kader van de defusie van Amarantis. MBO Amersfoort heeft hiervoor een vergoeding ontvangen van Amarantis op basis van een door het ministerie van OCW toegekende subsidie. Deze vergoeding is in 2012 in zijn geheel gedoteerd aan de voorziening. De betaalde uitkeringen zijn opgenomen onder onttrekkingen.

De voorziening uitkeringen ultimo 2015 is als volgt opgebouwd:

- Een voorziening voor wachtgelduitkeringen Sociaal Plan Amarantis: € 170.000 (2014: € 257.000).
- Een voorziening wachtgeld en ontslaguitkeringen MBO Amersfoort: € 438.000 (2014: € 635.000)

De afname van de voorziening van MBO Amersfoort betreft met name een vrijval van € 196.000 door de werkhervatting van één uitkeringsgerechtigde. Het kortlopend deel van de voorziening Uitkeringen bedraagt € 191.000, het deel langer dan 1 jaar maar korter dan 5 jaar is € 380.000 en het deel langer dan 5 jaar bedraagt € 37.000.

2.3 Langlopende schulden

	Krediet- instellingen
Stand per 1 januari 2015	25.264
Aangegane schulden in 2015	0
Aflossingen 2015	1.600
Stand per 31 december 2015	23.664
Waarvan kortlopend	1.600
Langlopend deel per 31 december 2015	22.064
Looptijd > 1 jaar	6.400
Looptijd > 5 jaar	15.664
Rentevoet	4,83%

Kredietinstellingen

De post langlopende schulden aan kredietinstellingen bestaat uit één lening met lening nummer 3642.961.681 ten bedrage van € 23.664.000, waarvan de oorspronkelijke hoofdsom € 31.361.672 bedroeg.

Het betreft een roll-over lening op basis van een variabele rente (3-maands euribor) waarbij het renterisico is afgedekt door een swap tegen een vaste rentevoet van 4,83%. De waarde van de renteswap per 31 december 2015 bedraagt € 4,1 miljoen negatief (ultimo 2014: € 4,9 miljoen negatief).

Als zekerheid is hypotheekrecht verleend op de panden: Bokkeduinen 11 (school), Clarenburg 1, Daam Fockemalaan 10, Ds. Kuipersstraat (terrein), Matthijs Vermeulenstraat 1.

Aan de langlopende lening bij de Rabobank is een solvabiliteitseis is gekoppeld. De minimaal te behalen solvabiliteit bedraagt 22% in 2015 en 25% in 2016 en volgende jaren.

Als deze grenzen worden overschreden is de lening direct opeisbaar. De werkelijk solvabiliteit van MBO Amersfoort bedraagt ultimo 2015 38,7%.

De reguliere aflossing op deze lening bedroeg in 2015 € 1.600.000. Er was in 2015 geen sprake van een vervroegde aflossing.

Het jaarlijkse aflossingsbedrag à € 1,6 miljoen is opgenomen onder kortlopende schulden.

2.4 Kortlopende schulden

	2015	2014
Kredietinstellingen	1.600	1.600
Crediteuren	1.937	853
OCW/LNV	0	100
Verbonden partijen	0	0
	3.537	2.553
Omzetbelasting	-229	-82
Loonheffing/Premies sociale verzekeringen	1.440	1.186
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>	1.211	1.104
Schulden ter zake van pensioenen	404	384
Overige kortlopende schulden	1.420	1.009
<i>Kortlopende schulden</i>	1.824	1.393
Vooruit ontvangen OCW geormerkt	200	200
Vooruit ontvangen OCW niet geormerkt	1.819	2.171
Vooruit ontvangen bedragen	1.053	811
Vakantiegeld en –dagen	1.374	1.218
Accountants- en administratiekosten	30	29
Rente	0	3
<i>Overlopende passiva</i>	4.476	4.432
	11.048	9.482

Het saldo kredietinstellingen betreft het kortlopende deel van de langlopende lening bij de Rabobank.

In het saldo crediteuren zijn de volgende crediteuren met een saldo hoger dan € 100.000 aanwezig:

- Hoge School Utrecht € 133.000 (kwartaalpost m.i.v. 01-08-2015)
- Schoonderbeek B.V. € 282.000 (bijzondere éénmalige post)
- SVGB € 215.000 (bijzondere éénmalige post)
- Educus € 113.000 (bijzondere éénmalige post)
- Vancis € 197.000 (bijzondere éénmalige post)

In de post Overige kortlopende schulden zit een bedrag groot € 496.000 opgenomen aan inkoopfacturen met een factuurdatum in 2016 waarvan de kosten betrekking hebben op 2015.

In verband met een herrubricering van de ontvangen middelen voor de ontvlechting van de ICT-systemen van Amarantis zijn de cijfers over 2014 aangepast. Een bedrag van € 778.000 is verplaatst van Vooruit ontvangen OCW geormerkt naar Vooruit ontvangen OCW niet geormerkt.

De post Vooruitontvangen OCW niet geormerkt ultimo 2014 betrof ook een door het ministerie van OCW betaald bedrag van € 965.000 voor de salarismix-gelden met betrekking tot 2015. Deze post komt ultimo 2015 niet voor. Ultimo 2015 was van de nog te besteden gelden voor de ontvlechting van de ICT-systemen van Amarantis stond nog slechts € 130.000 open.

Ultimo 2015 betrof de post Vooruitontvangen OCW niet geormerkt o.a. de Kwaliteitsafspraken vast voor een bedrag van € 1.550.000.

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Overzicht doelsubsidies OCW (RJ 660, model G) (x 1.000)

G1B Subsidie zonder verrekeningsclausule, uitgebreid gespecificeerd											
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond?
Lerarenbeurs studieverlof 2014	diversen	20-08-2014	56	56	23	32		32		0	Ja
Aanv. bekostiging en professionalisering 2014	590531-1	18-12-2013	472	472	272	200		200		0	Ja
Lerarenbeurs studieverlof 2015	diversen	21-09-2015	59	0	0	0	59	25		34	Nee
Zij-instroom 2015	diversen	21-09-2015	120	0	0	0	120	50		70	Nee
Totaal			706	527	295	232	179	307	0	104	

G2B Subsidie met verrekeningsclausule doorlopend tot in volgend verslagjaar											
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar	
Schoolmaatschappelijk werk 2014	602352-1	20-01-2014	257	257	57	200		200	0	0	
Schoolmaatschappelijk werk 2015	666469-1	20-01-2015	268	0	0	0	268	68	200	200	
Totaal			525	257	57	200	268	268	200	200	

Financiële instrumenten

Algemeen

MBO Amersfoort maakt gebruik van een renteswap. Deze swap wordt afgesloten om de variabele rente op de euribor-lening af te dekken. De contractwaarde van deze swap is een indicatie van de mate waarin van financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's. MBO Amersfoort handelt niet in afgeleide financiële instrumenten. Het treasurystatuut van MBO Amersfoort bevat procedures waaraan voldaan moet worden bij het aangaan van afgeleide financiële instrumenten.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van debiteuren betreffen vorderingen op studenten en vorderingen op overige debiteuren. MBO Amersfoort heeft regels en procedures opgesteld waaraan de leerlingen moeten voldoen met betrekking tot betaling van cursusgelden. Deze vorderingen zijn over het algemeen beperkt van omvang evenals het kredietrisico op deze vorderingen.

Renterisico en kasstroomrisico

Er is sprake van één lening met een variabele rentepercentage over de gehele looptijd, maar dit renterisico is volledig afgedekt door middel van een renteswap.

Marktwaarderisico

De marktwaarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, obligaties, liquide middelen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde ervan.

Het swapcontract heeft per 31 december 2015 een resterende omvang van € 23,7 miljoen en een negatieve reële waarde van € 4,3 miljoen. De Rabobank heeft op grond van de algemene voorwaarden formeel het recht om een bedrag ter hoogte van de negatieve waarde te blokkeren bij overschrijding van een waarde van € 5,9 miljoen negatief. Gezien de ruime liquiditeit heeft dit geen gevolgen voor de bedrijfsvoering van MBO Amersfoort.

De obligatieportefeuille heeft ultimo 2015 een waarde van € 2.577.000. Waardering in de balans heeft plaatsgevonden voor een bedrag van € 2.526.000 op basis van de geamortiseerde kostprijs.

1.6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende huurcontracten

MBO Amersfoort heeft langlopende huurcontracten met een termijn tussen de 1 en 20 jaar voor 6 gebouwen met een totaal jaarlijks huurbedrag van € 2,4 miljoen:

- Leusderweg 30-34 Amersfoort, jaarbedrag € 1.008.000 tot 1 mei 2032
- St Laurensdreef 20-22 Utrecht, jaarbedrag € 510.000 tot 1 augustus 2025
- De Nieuwe Poort 21 Amersfoort jaarbedrag € 414.000 tot 1 augustus 2020
- De Nieuwe Stad Amersfoort € 305.000 tot 1 juli 2030
- Modemweg 3 Amersfoort: jaarbedrag € 168.000 tot 1 december 2030
- Muurhuizen 104 Amersfoort: jaarbedrag € 11.000 tot 1 juli 2019

De St Laurensdreef betreft een huurovereenkomst die is verbonden aan de overname van de DHTA-portefeuille. De Nieuwe Poort betreft het huisvesten van studenten van Economie en Ondernemen in het gebouw van de Hogeschool Utrecht. De Nieuwe Stad betreft huisvesting van de leerbedrijven de Admin Company en Salon de Nieuwe Stad en van aanpalende lesruimten.

Bankgaranties

Er zijn in 2015 bankgaranties afgegeven voor een bedrag van € 620.000 (2014 € 365.000) in verband met de lopende huurcontracten van de panden Leusderweg 30-34 (€ 287.000) en Daam Fockemalaan 22 (€ 78.000) te Amersfoort en de nieuw in 2015 gesloten huurcontracten voor de St Laurensdreef te Utrecht € 128.000 en De Nieuwe Poort € 125.000 en de Uraniumweg € 2.000 te Amersfoort.

Hypotheekrecht

MBO Amersfoort heeft recht van hypotheek verleend op de panden: Bokkeduinen 11 (school), Clarenburg 1, Daam Fockemalaan 10, Ds. Kuipersstraat (terrein), Matthijs Vermeulenstraat 1 als zekerheidstelling voor de lening.

Garantstelling Stichting Waarborgfonds BVE

MBO Amersfoort heeft een lening die geborgd is door de Stichting Waarborgfonds BVE. In dat kader stelt MBO Amersfoort zich, samen met andere betrokken onderwijsinstellingen, garant jegens de Stichting Waarborgfonds BVE voor maximaal 2% van de jaarlijkse rijksbijdrage MBO indien laatstgenoemde niet aan haar borgstellingsverplichtingen kan voldoen. Dit was ook in 2014 van toepassing.

Verpanding

In het kader van de lening bij de Rabobank vindt verpanding plaats van de vorderingen en van activa van MBO Amersfoort en van Onderwijs in Bedrijf.

**1.7 Toelichting op de staat van baten en lasten
(Geconsolideerd x € 1.000)**

BATEN

3.1 Rijksbijdragen

	2015	Begroot 2015	2014
Lumpsum MBO	44.683	44.156	41.869
	44.683	44.156	41.869
Geoormerkte OCW-subsidies	268	257	1.155
Niet geoormerkte OCW-subsidies	3.089	4.117	2.505
	3.357	4.374	3.660
Totaal Rijksbijdragen	48.040	48.530	45.529

De Rijksbijdragen sector MBO in 2015 en 2014 betreffen de volgende posten:

Lumpsum MBO	2015	Begroot 2015	2014
Normvergoeding	44.299	43.834	41.664
Inhouding cursusgeld	-961	-1.017	-1.204
Wachtgeldvergoeding	1.345	1.339	1.409
	44.683	44.156	41.869

Loon- en inflatiecompensatie zijn in de begroting buiten beschouwing gelaten omdat de effecten ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend waren. Het gaat hier om een bedrag van ongeveer € 550.000, waarvan bijna € 400.000 voor loonkosten. Tegelijkertijd zijn ook de lasteneffecten niet begroot.

Ten aanzien van de geoormerkte en niet geoormerkte rijksbijdragen is de indeling gehanteerd conform het Overzicht wet en regelgeving 2015 zoals gepubliceerd door het ministerie van OCW.

De geoormerkte OCW-subsidies in 2015 en 2014 betreffen de volgende posten:

Geoormerkte OCW-subsidies	2015	Begroot 2015	2014
Taal en rekenen	0	0	878
Schoolmaatschappelijk werk	268	257	277
	268	257	1.155

De regeling Taal en Rekenen is inmiddels beëindigd. De gelden zijn in 2015 toegevoegd aan het macrobudget voor Kwaliteitsafspraken (vast deel).

De niet geormerkte OCW-subsidies in 2015 en 2014 betreffen de volgende posten:

Niet-geormerkte OCW-subsidies	2015	Begroot 2015	2014
Kwaliteitsafspraken: Vast deel	1.107	2.768	0
Salarismix Randstadregio	965	645	962
Bekwaamheid/professionalisering	200	0	472
LGF/visueel gehandicapten	0	0	178
VSV	551	465	650
Lerarenbeurs	60	37	64
Zij-instromers	50	60	35
School ex	156	142	144
	3.089	4.117	2.505

De Kwaliteitsafspraken Vast deel zijn lager dan begroot. Dit houdt verband met het doorschuiven van niet bestede middelen naar 2016. In de begroting is er vanuit gegaan dat de baat geheel in 2015 gerealiseerd zou worden.

De Salarismix Randstadregio is hoger dan begroot. In de begroting van 2015 was rekening gehouden met een inhouding (€ 320.000) in verband met het mogelijk niet volledig kunnen voldoen aan de voorwaarden van de regeling. Uiteindelijk is wel volledig aan de voorwaarden voldaan.

De inkomsten uit zij-instromers vallen onder de regeling 'lerarenbeurs voor scholing, zij-instroom en bewegingsonderwijs 2009-2017'. Het gaat hier om subsidies zonder verrekeningsclausule. In 2014 werd zij-instroom nog gepresenteerd onder geormerkte subsidies. Dat is nu gecorrigeerd.

3.2 Overige overheidsbijdragen

	2015	Begroot 2015	2014
Overige overheidsbijdragen	28	0	36
Totaal Overige overheidsbijdragen	28	0	36

De overige overheidsbijdragen betreffen grotendeels ontvangen bijdragen voor het vaccinatieprogramma Hepatitis B van het ministerie van VWS. Zowel de baten als de lasten zijn niet apart begroot.

3.3 College-, cursus, les- en examengelden

	2015	Begroot 2015	2014
Cursusgelden sector mbo	974	850	908
Examengelden	24	0	20
Totaal College-, cursus, les- en Examengelden	998	850	928

Het aantal BBL studenten van 18 jaar en ouder stijgt van 1.921 per 1 oktober 2014 naar 1.966 per 1 oktober 2015. De inning van cursusgelden is gekoppeld aan de ontwikkeling van het aantal BBL studenten (met name bij DHTA en Techniek) en stijgt daarom ten opzichte van 2014.

3.4 Baten in opdracht van derden

	2015	Begroot 2015	2014
Baten in opdracht van derden	368	10	41

De baten zijn inclusief de bedrijfsopleidingen (€ 354.000) welke zijn overgenomen van de SVGB per 1 augustus 2015. Deze post was niet begroot.

3.5 Overige baten

	2015	Begroot 2015	2014
3.5.1 Verhuur	141	125	82
3.5.2 Detachering personeel	295	278	187
3.5.3 Overige	4.743	4.521	4.541
Totaal Overige baten	5.179	4.924	4.810

De post Overige bestaat voor een bedrag van € 1,0 miljoen uit studentenbijdragen (2014: € 1,1 miljoen) en voor een bedrag van € 2,7 miljoen aan omzet leerbedrijven (2014 € 2,6 miljoen). Deze omzet is als volgt opgebouwd:

	2015	2014
Fit Academie	513	507
Leerhotel	2.174	2.116
Admin Company	11	0
Salon de Nieuwe Stad	0	0
OIB Holding	0	2
	2.698	2.625

LASTEN

4.1 Personele lasten

	2015	Begroot 2015	2014
Brutolonen en salarissen	23.710	29.217	21.109
Sociale lasten	3.170		2.495
Pensioenpremies	2.860		2.826
Wachtgelden/uitkeringen	106	400	329
4.1.1 Lonen en salarissen	29.846	29.617	26.759
Personeel niet in loondienst	2.206	1.159	1.868
Overige	1.208	1.608	1.016
4.1.2 Overige personele lasten	3.414	2.767	2.884
4.1.3 af: Uitkeringen	-89	-125	-110
Totaal Personele lasten	33.171	32.259	29.533

De lonen en salarissen zijn hoger dan begroot. De belangrijkste reden daarvoor is het overnemen per 1 augustus 2015 van het personeel van de DHTA. De extra salarislasten vanaf augustus bedroegen € 0,9 miljoen. Ook de kosten van het personeel van OIB Salon de Nieuwe Stad was niet begroot. Hiertegenover staan lagere kosten van ziektevervanging en een gedeeltelijke invulling van vacatures door extern personeel.

Als gevolg van afname van het aantal nieuwe wachtgelders bij de wisseling van schooljaar en door vrijval van de sommige hoge posten zijn de wachtgeldlasten lager dan begroot.

Hogere kosten van personeel niet in loondienst dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door:

- Hogere inzet onderwijzend personeel: € 944.000 ten opzichte van begroot € 451.000
- Hogere inzet ondersteunend personeel: € 964.000 ten opzichte van begroot € 488.000

Per eindejaar was de formatie inclusief de leerbedrijven 642 medewerkers en 503,4 fte. Ultimo 2014 was dit 573 medewerkers en 442,9 fte. De toename houdt met name verband met de overname van het DHTA-personeel en oprichting OIB Salon de Nieuwe Stad.

De formatie is als volgt opgebouwd per categorie personeel:

	ULTIMO	GEMIDDELD
Primair proces MBO Amersfoort	335,0	312,1
Ondersteuning MBO Amersfoort	113,9	105,9
Leerbedrijven (incl. instructeurs)	54,5	40,1
Totaal	503,4	458,1

Pensioenen

De medewerkers van MBO Amersfoort hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij het Pensioenfonds ABP. De pensioenen van medewerkers van salon de Nieuwe Stad zijn ondergebracht bij het Bedrijfstakpensioenfonds voor het Kappersbedrijf, de pensioenen van de overige medewerkers van Onderwijs in Bedrijf bij het Pensioenfonds Horeca en Catering. Deze pensioenregelingen betreffen voorwaardelijke geïndexeerde middelloonregelingen. Indexatie (aanpassing met prijsstijging) van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de middelen van het pensioenfonds daartoe ruimte laten en het pensioenfonds daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij het pensioenfonds daar aanleiding toe geven, kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken.

De dekkingsgraad (marktwaarde van de beleggingen uitgedrukt in een percentage van de voorziening pensioenverplichtingen volgens de grondslagen van DNB) van het ABP per 31 december 2015 was 97,2% (ultimo 2014: 101,1%). De beleidsdekkingsgraad (gemiddelde 12 maanden) was per 29 februari 2016 97,3 % en lag daarmee onder de voor het ABP van toepassing zijnde grens van 128%.

De dekkingsgraad van het Pensioenfonds Horeca en Catering bedroeg per 31 december 2015 110,0% (ultimo 2014: 121,0%). De beleidsdekkingsgraad was per 29 februari 2016 112% en lag daarmee onder de voor het betreffende fonds van toepassing zijnde grens van 125%.

Het niet voldoen aan de eisen voor de beleidsdekkingsgraad heeft er toe geleid dat er een herstelplan is opgesteld. In het herstelplan is berekend hoe ABP de financiële situatie in 10 jaar tijd kan herstellen. Dit betekent dat eind 2026 de beleidsdekkingsgraad ongeveer 128% moet zijn. Dit is in lijn met de wettelijke regels voor pensioenfonds. Heeft ABP een lagere beleidsdekkingsgraad dan 128%, dan is sprake van een tekort. Zolang de financiële situatie onvoldoende blijft, moet ABP ieder jaar een nieuw herstelplan opstellen en indienen bij DNB. Omdat de dekkingsgraad per 31 december 2015 voldoende was (meer dan 90%) hoeft het ABP de pensioenen in 2016 niet te verlagen.

De beleidsdekkingsgraad van Pensioenfonds Horeca & Catering was op 1 januari 2015 121% en dus niet hoog genoeg. Daarom is op 1 juli 2015 een 'herstelplan' ingediend. In dat herstelplan staat hoe de beleidsdekkingsgraad boven het vereiste eigen vermogen zal komen. Een verlaging van de pensioenen is niet voorzien.

4.2 Afschrijvingen

	2015	Begroot 2015	2014
4.2.1 Immateriële vaste activa			
Afschrijvingen software	184	194	231
4.2.2 Materiële vaste activa			
Afschrijvingen gebouwen	1.914	1.873	2.067
Afschrijvingen overige	808	960	830
	2.722	2.833	2.897
Totaal Afschrijvingen	2.906	3.027	3.128

4.3 Huisvestingslasten

	2015	Begroot 2015	2014
4.3.1 Huur	2.209	2.141	1.662
4.3.2 Verzekeringen	132	110	107
4.3.3 Onderhoud	548	784	550
4.3.4 Energie en water	603	614	499
4.3.5 Schoonmaakkosten	735	618	671
4.3.6 Heffingen	160	129	140
4.3.7 Overige	173	175	118
Totaal Huisvestingslasten	4.560	4.571	3.747

4.4 Overige instellingslasten

	2015	Begroot 2015	2014
4.4.1 Administratie en beheer			
Administratie	1.840	1.531	1.366
Reproductie	151	116	147
Overige	448	568	475
	2.439	2.215	1.988
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
Leer- en hulpmiddelen opleidingen	678	1.242	966
Onderhoud inventaris	335	168	275
Onderwijs door derden	2.789	4.111	3.371
Kosten diplomering	44	18	32
Overige	890	1.164	840
	4.736	6.703	5.484
4.4.3 Overige			
Communicatie & Marketing	562	566	631
Telefoon en porti	235	216	248
Inkopen leerbedrijven	961	757	807
Overige	577	476	640
	2.335	2.015	2.326
Totaal Overige instellingslasten	9.510	10.933	9.798

De kosten van administratie zijn hoger dan begroot door extra kosten van migratie financiële software (kosten Vancis/Advisie m.b.t. Exact) en van datacenters (extra kosten MBO Amersfoort i.v.m. ontvlechting entiteiten Amarantis).

Het merendeel van het uitbesteed onderwijs betreft de opleidingen via de Dutch Health Tech Academy (Audicien, opticien en tandtechnicus, tot 1 augustus), de Meerwaarde en First Class.

Het uitbesteed onderwijs van de Dutch Health Tech Academy was in de begroting (€ 2,9 miljoen) voor een heel jaar opgenomen. Door de overname per 1 augustus is slechts 7 maanden à € 1,7 miljoen gerealiseerd.

De post Inkopen leerbedrijven staat tegenover de omzet welke is opgenomen onder overige baten. De post is als volgt opgebouwd per onderdeel van Onderwijs in Bedrijf:

	2015	2014
Fit Academie	115	119
Leerhotel	807	698
AdminCompany	0	0
Salon de Nieuwe Stad	24	0
Bedrijfsopleidingen	15	
Af: onderlinge leveringen		-10
	961	807

5. Financiële baten en lasten

	2015	Begroot 2015	2014
Totaal financiële baten	111	-31	126
Totaal financiële lasten	1.211	1.075	1.647
Subtotaal Financiële baten en lasten	-1.100	-1.106	-1.521

6. Belastingen

De stichting vormt samen met OIB Holding B.V., OIB Leerhotel B.V., OIB Fit Academie Bokkeduinen B.V., OIB Salon de Nieuwe Stad B.V. en OIB Bedrijfsopleidingen B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

De belastingbaten in de winst-en-verliesrekening bestaat uit de volgende componenten:

	2015	2014
Belastinglast huidig boekjaar	-86	-75
Mutaties in tijdelijke verschillen		42
Waardering compensabele verliezen	0	0
Belastinglast / Belastingbaten	-86	-33

1.8 Balans na resultaatsbestemming
(Enkelvoudig x € 1.000) - per 31 december 2015

	31-12-2015	31-12-2014
1 ACTIVA		
<i>Vaste activa</i>		
1.1 Immateriële vaste activa	15	199
1.2 Materiële vaste activa	33.934	28.689
1.3 Financiële vaste activa	6.897	7.503
	40.846	36.391
<i>Vlottende activa</i>		
1.4 Voorraden	0	0
1.5 Vorderingen	2.271	1.759
1.6 Effecten	2.526	2.510
1.7 Liquide middelen	10.156	12.844
	14.953	17.113
	55.799	53.504
2 PASSIVA		
2.1 Eigen vermogen	21.491	18.211
2.2 Voorzieningen	1.888	2.387
2.3 Langlopende schulden	22.064	23.664
2.4 Kortlopende schulden	10.356	9.242
	55.799	53.504

1. 9 Staat van baten en lasten over 2015
(Enkelvoudig x € 1.000)

	2015	Begroot 2015	2014
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen	48.040	48.530	45.529
3.2 Overige overheidsbijdragen	28	0	36
3.3 College-, cursus- en examengelden	998	850	928
3.4 Werk in opdracht van derden	14	10	41
3.5 Overige baten	2.733	2.280	2.591
Totaal baten	51.813	51.670	49.125
4 LASTEN			
4.1 Personele lasten	30.722	30.238	27.637
4.2 Afschrijvingen	2.611	2.727	2.897
4.3 Huisvestingslasten	4.668	4.493	3.360
4.4 Overige instellingslasten	10.016	11.242	10.672
Totaal lasten	48.017	48.700	44.566
Saldo baten en lasten	3.796	2.970	4.559
5 Financiële baten en lasten	-861	-876	-1.274
Resultaat voor belastingen	2.935	2.094	3.285
6 Belastingen	-0	-0	-0
Resultaat voor belastingen	2.935	2.094	3.285
7 Deelnemingen	345	259	298
Resultaat	3.280	2.353	3.583

**1.10 Toelichting op de enkelvoudige balans
(cijfers x € 1.000)**

ACTIVA

1.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa

	Software
Cumulatieve aanschafprijs	1.056
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-857
Boekwaarde 1 januari 2015	199
Toename onderhanden werk	0
Investeringen	0
Desinvesteringen	0
Afschrijvingen desinvesteringen	0
Afschrijvingen	-184
Cumulatieve aanschafprijs	1.056
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.041
Boekwaarde 31 december 2015	15

De immateriële vaste betreft grotendeels intern ontwikkelde software.

1.2 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Niet meer dienstbaar aan proces	Totaal
Cumulatieve aanschafprijs	37.508	6.464	0	8.234	52.206
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-12.916	-4.314	0	-6.289	-23.519
Boekwaarde 1 januari 2015	24.593	2.150	0	1.945	28.688
Toename onderhanden werk	0	0	0	0	0
Investeringen	6.936	810	12	0	7.758
Desinvesteringen	-85	-1	0	0	-86
Afschrijvingen desinvesteringen	0	1	0	0	1
Afschrijvingen	-1.449	-692	-1	-284	-2.426
Cumulatieve aanschafprijs	44.445	7.274	12	8.234	59.964
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-14.450	-5.006	-1	-6.573	-26.030
Boekwaarde 31 december 2015	29.995	2.268	11	1.661	33.934

De investeringen in gebouwen en terreinen betreffen met name:

- De aankoop van het pand Hardwareweg (€ 2,9 miljoen) voor vestiging van de School voor Techniek en een deel van de ondersteunende dienst. Beiden waren voorheen gevestigd in het gebouw Clarenburg te Leusden. Dat pand wordt momenteel verhuurd en wordt waarschijnlijk eind 2016 verkocht.
- De verbouwing van het pand Hardwareweg voor bijna € 2,3 miljoen.
- Verbouwingkosten vergoed aan de verhuurder van het gebouw Laurensdreef, € 500.000. Dit bedrag is per 1 augustus geactiveerd en wordt in 10 jaar afgeschreven.
- De verbouwing op de locatie Nieuwe Poort voor bijna € 300.000. Het betreft de vestiging van een deel van de opleidingen Economie en Ondernemen in het gebouw van de Hogeschool Utrecht.

1.3 Financiële vaste activa

MBO Amersfoort beschikt ultimo 2015 over € 2,3 miljoen aan deposito's. De deposito's met een looptijd korter dan een jaar van € 325.000 zijn ondergebracht onder de 1.5 Vorderingen – 1.5.6 Overige. De looptijd van de overige deposito's was ultimo 2015 langer dan een jaar.

MBO Amersfoort heeft een bedrag van € 5,0 miljoen langlopend ter beschikking gesteld aan het leerbedrijf Onderwijs in Bedrijf (OIB Holding BV) in de vorm van een rekening courant. Omdat MBO Amersfoort een 100% belang heeft in dit leerbedrijf is de post in de geconsolideerde cijfers nihil.

1.4 Voorraden

Bij MBO Amersfoort zijn geen voorraden aanwezig

1.5 Vorderingen

	2015	2014
2.5.1 Debiteuren	854	1.159
2.5.2 OCW/LNV	0	0
2.5.3 Studenten	0	0
2.5.4 Overige overheden	0	0
2.5.5 Latente belastingvordering	0	0
2.5.6 Overige	779	117
Overige vorderingen	1.633	1.276
2.5.7 Vooruitbetaalde kosten	866	764
2.5.8 Verstrekte voorschotten	0	0
Overlopende activa	866	764
Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	-228	-281
	2.271	1.759

Vooruitbetaalde kosten

De vooruitbetaalde kosten betreffen met name vooruitbetaalde huren ad € 470.000 (op maand en kwartaalbasis) en vooruitbetaalde kosten inzake leermiddelen voor het cursusjaar 2015/2016,

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen onder meer een vordering op OCW van € 206.000 in verband met gemaakte kosten voor de overdracht van de DHTA en deposito's met een looptijd korter dan een jaar van € 325.000.

Voorziening wegens oninbaarheid

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid van vorderingen is als volgt:

	2015
Stand per 1 januari	281
Mutatie	<u>-53</u>
Stand per 31 december	228

De voorziening voor oninbaarheid heeft betrekking op het saldo debiteuren.

1.6 Effecten

Er is sinds medio 2014 een obligatieportefeuille van € 2,5 miljoen opgebouwd welke wordt beheerd door Rabo Institutioneel Vermogensbeheer. In het beleggingsprofiel is opgenomen dat moet worden voldaan aan de voorwaarden van de regeling Beleggen en Belenen.

1.7 Liquide middelen

	2015	2014
Kasmiddelen	5	1
Tegoeden op bankrekeningen	10.151	12.843
	10.156	12.844

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van MBO Amersfoort.

PASSIVA

2.1 Eigen vermogen

	2015	2014
Stand per 1 januari	18.211	14.627
Resultaat	3.280	3.584
Stand per 31 december	21.491	18.211

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve, die wordt gevormd uit de resultaten behaald uit onderwijs- en private activiteiten. Evenals voorgaand jaar is het resultaat toegevoegd aan de algemene reserve.

2.2 Voorzieningen

Omschrijving	1-1-'15	Ont-trekkingen	Dotatie	Vrijval	31-12-'15
Jubilea	152	9	139	0	282
Deelneming	1.343	345	0	0	998
Uitkeringen	892	413	129	0	608
Totaal	2.387	767	268	0	1.888

De voorzieningen betreffen onder meer een voorziening deelnemingen ultimo 2015 van € 1,0 miljoen in verband met het negatieve vermogen gekoppeld aan het leerbedrijf OIB Holding BV. In 2014 bedroeg deze voorziening € 1,3 miljoen.

2.3 Langlopende schulden

	Krediet-instellingen
Stand per 1 januari 2015	25.264
Aangegane schulden in 2015	0
Aflossingen 2015	1.600
Stand per 31 december 2015	23.664
Waarvan kortlopend	1.600
Langlopend deel per 31 december 2015	22.064
Looptijd > 1 jaar	6.400
Looptijd > 5 jaar	15.664
Rentevoet	4,83%

2.4 Kortlopende schulden

	2015	2014
Kredietinstellingen	1.600	1.600
Crediteuren	1.784	813
OCW/LNV	0	100
Verbonden partijen	0	0
	<hr/> 3.384	<hr/> 2.513
Omzetbelasting	-79	-2
Loonheffing/Premies sociale verzekeringen	1.375	1.138
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>	<hr/> 1.296	<hr/> 1.136
Schulden ter zake van pensioenen	344	344
Overige kortlopende schulden	1.348	927
<i>Kortlopende schulden</i>	<hr/> 1.692	<hr/> 1.271
Vooruit ontvangen OCW geormerkt	200	200
Vooruit ontvangen OCW niet geormerkt	1.819	2.171
Vooruit ontvangen bedragen	687	803
Vakantiegeld en –dagen	1.248	1.116
Accountants- en administratiekosten	30	29
Rente	0	3
<i>Overlopende passiva</i>	<hr/> 3.984	<hr/> 4.322
	<hr/> 10.356	<hr/> 9.242

**1.11 Toelichting op de staat van baten en lasten
(Enkelvoudig x € 1.000)**

BATEN

3.1 Rijksbijdragen

	2015	Begroot 2015	2014
Lumpsum MBO	44.683	44.156	41.869
	44.683	44.156	41.869
Geormerkte OCW-subsidies	268	257	1.155
Niet geormerkte OCW-subsidies	3.089	4.117	2.505
	3.357	4.374	3.660
Af: Inkomensoverdrachten	0	0	0
Totaal Rijksbijdragen	48.040	48.530	45.529

De Rijksbijdragen sector MBO in 2015 en 2014 betreffen de volgende posten:

	2015	Begroot 2015	2014
Lumpsum MBO			
Normvergoeding	44.299	43.834	41.664
Inhouding cursusgeld	-961	-1.017	-1.204
Wachtgeldvergoeding	1.345	1.339	1.409
	44.683	44.156	41.869

De geormerkte OCW-subsidies in 2015 en 2014 betreffen de volgende posten:

	2015	Begroot 2015	2014
Geormerkte OCW-subsidies			
Taal en rekenen	0	0	878
Schoolmaatschappelijk werk	268	257	277
	268	257	1.155

De niet geormerkte OCW-subsidies in 2015 en 2014 betreffen de volgende posten:

Niet-geormerkte OCW-subsidies	2015	Begroot 2015	2014
Kwaliteitsafspraken: Vast deel	1.107	2.768	0
Salarismix Randstadregio	965	645	962
Bekwaamheid/professionalisering	200	0	472
LGF/visueel gehandicapten	0	0	178
VSV	551	465	650
Lerarenbeurs	60	37	64
Zij-instromers	50	60	35
School ex	156	142	144
	3.089	4.117	2.505

3.2 Overige overheidsbijdragen

	2015	Begroot 2015	2014
Overige overheidsbijdragen	28	0	36
Totaal Overige overheidsbijdragen	28	0	36

3.3 College-, cursus, les- en examengelden

	2015	Begroot 2015	2014
Cursusgelden sector mbo	974	850	908
Examengelden	24	0	20
Totaal College-, cursus, les- en Examengelden	998	850	928

3.4 Baten in opdracht van derden

	2015	Begroot 2015	2014
Baten in opdracht van derden	14	10	41

3.5 Overige baten

	2015	Begroot 2015	2014
3.5.1 Verhuur	394	332	250
3.5.2 Detachering personeel	295	278	187
3.5.3 Overige	2.044	1.670	2.154
Totaal Overige baten	2.733	2.280	2.591

De post Overige bestaat o.a. voor een bedrag van € 1,0 miljoen uit studentenbijdragen (2014: € 1,1 miljoen).

LASTEN

4.1 Personele lasten

	2015	Begroot 2015	2014
Brutolonen en salarissen	21.764	27.287	19.287
Sociale lasten	2.889		2.495
Pensioenpremies	2.757		2.826
Wachtgelden/uitkeringen	106	400	329
4.1.1 Lonen en salarissen	27.516	27.687	24.937
Personeel niet in loondienst	1.964	982	1.640
Overige	1.314	1.694	1.170
4.1.2 Overige personele lasten	3.278	2.676	2.810
4.1.3 af: Uitkeringen	-72	-125	-110
Totaal Personele lasten	30.722	30.238	27.637

4.2 Afschrijvingen

	2015	Begroot 2015	2014
4.2.1 Immateriële vaste activa			
Afschrijvingen software	184	194	231
4.2.2 Materiële vaste activa			
Afschrijvingen gebouwen	1.733	1.736	1.928
Afschrijvingen overige	694	797	738
	2.427	2.533	2.666
Totaal Afschrijvingen	2.611	2.727	2.897

4.3 Huisvestingslasten

	2015	Begroot 2015	2014
4.3.1 Huur	2.617	2.380	1.556
4.3.2 Verzekeringen	132	110	107
4.3.3 Onderhoud	507	745	497
4.3.4 Energie en water	465	462	389
4.3.5 Schoonmaakkosten	647	533	582
4.3.6 Heffingen	143	110	124
4.3.7 Overige	157	153	105
Totaal Huisvestingslasten	4.668	4.493	3.360

De huurkosten zijn hoger dan begroot door de volgende factoren:

- Niet begrote kosten gebouw Laurensdreef (DHTA): € 167.000
- Afkoop huur gebouw Modemweg € 191.000. Tegenover deze afkoop staan lagere huurlasten.

4.4 Overige instellingslasten

	2015	Begroot 2015	2014
4.4.1 Administratie en beheer			
Administratie	1.735	1.462	1.272
Reproductie	151	115	147
Overige	443	397	443
	2.329	1.974	1.862
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
Leer- en hulpmiddelen opleidingen	702	1.242	966
Onderhoud inventaris	191	120	149
Onderwijs door derden	4.840	5.814	5.657
Kosten diplomering	44	18	32
Overige	890	1.073	841
	6.667	8.267	7.645
4.4.3 Overige			
Communicatie & Marketing	437	460	514
Telefoon en porti	235	214	248
Inkopen leerbedrijven	0	0	0
Overige	348	327	403
	1.020	1.001	1.165
Totaal Overige instellingslasten	10.016	11.242	10.672

Het merendeel van het uitbesteed onderwijs betreft de opleidingen via de Dutch Health Tech Academy (Audiciens, opticiens en tandtechnicus, tot 1 augustus), de Meerwaarde en First Class.

Het uitbesteed onderwijs van de Dutch Health Tech Academy was in de begroting (€ 2,9 miljoen) voor een heel jaar opgenomen. Door de overname per 1 augustus is slechts 7 maanden à € 1,7 miljoen gerealiseerd.

5. Financiële baten en lasten

	2015	Begroot 2015	2014
Totaal financiële baten	391	270	394
Totaal financiële lasten	1.252	1.146	1.668
Subtotaal Financiële baten en lasten	-861	-876	-1.274

7. Deelnemingen

	2015	Begroot 2015	2014
Subtotaal Financiële baten en lasten	345	259	298

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de organisatie in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de organisatie en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

1.12 Verbonden partijen (Model E)

Naam	Juridische vorm 2015	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2015	Resultaat 2015	Artikel 2:403 BW	Deelname	Consolidatie
				€	€	Ja/Nee	%	Ja/Nee
OIB Holding BV	BV	Amersfoort	4	-998	345	Ja	100	Ja
OIB Leerhotel BV	BV	Amersfoort	4	1.698	243	Ja	100	Ja
OIB Fit Academie Bokkeduinen BV	BV	Amersfoort	4	-2.492	318	Ja	100	Ja
AdminCompany BV			4	20	2	Ja	100	Ja
Salon de Nieuwe Stad BV			4	-59	-59	Ja	100	Ja
OIB Bedrijfsopleidingen BV	BV	Amersfoort	1	74	74	Ja	100	Ja

OIB Leerhotel BV, OIB Fit Academie Bokkeduinen BV, AdminCompany BV, Salon de Nieuwe Stad BV en OIB Bedrijfsopleidingen BV zijn 100% deelnemingen van OIB Holding BV.

Het eigen vermogen en het resultaat zijn derhalve, samen met de overige baten en lasten van OIB Holding BV inbegrepen in de cijfers vermeld bij OIB Holding BV.

Salon de Nieuwe Stad B.V. en OIB Bedrijfsopleidingen B.V. zijn hun activiteiten gestart in het schooljaar 2015-2016. Bij OIB Salon de Nieuwe Stad B.V. is sprake van verwachte aanloopverliezen.

Code activiteiten:

- 1 Contractonderwijs
- 2 Contractonderzoek
- 3 Onroerende zaken
- 4 Overige

1.13 WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Funcctie	Voorziflers-clausule van toe-passing	Naam	Ingangs-datum dienst verband	Eind datum dienst verband	Omvang dienst-verband	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenver-goedingen	Voorzeningen beloning betaalbaar op termijn (betaalde pensioen premies)	Uitkeringen wegens beëindiging dienst-verband	Motivatie over-schrijding van de norm
Voorzitter CvB	N	Mw. G. Eerdmans	01-08-09		1,00 fte	€ 130.385	0	€ 15.732		Geen over-schrijding
Lid CvB	N	Dhr. G.J. Lantinga	21-10-85		1,00 fte	€ 119.698	€ 948	€ 15.393		Geen over-schrijding
Lid CvB	N	Dhr. A. van Heest	01-08-04		1,00 fte	€ 119.461	€ 86	€ 15.393		Geen over-schrijding
Voorzitter RvT	J	Dhr. P. Hoogenboom	01-01-13		n.v.t	€ 10.500	€ 0			
Vicevoorzitter RvT	N	Mw. G. Bikker-Trouwborst	01-01-13		n.v.t	€ 7.000	€ 109			
Lid RvT	N	Dhr. R. Bruin	01-01-13		n.v.t	€ 7.000	€ 121			
Lid RvT	N	Mw. A. Denissen	01-01-13		n.v.t	€ 7.000	€ 0			
Lid RvT	N	Mw. A.C. van 't Eind	01-01-13		n.v.t	€ 7.000	€ 0			
Lid RvT	N	Dhr. C. Tils	01-01-13		n.v.t	€ 7.000	€ 150			

De leden van de Raad van Toezicht hebben op basis van facturering een vacatievergoeding (zie beloning) en onkostenvergoeding ontvangen. De opgenomen bedragen zijn exclusief BTW. Bij sommigen is geen sprake van BTW in verband met toepassing van de kleine ondernemers regeling (KOR).

Er zijn geen personen van wie de bezoldiging de geldende (sector)bezoldigingsnorm te boven gaat.

1.14 Honoraria van de accountant

De volgende honoraria zijn ten laste gebracht van de organisatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

(x € 1.000)	KPMG Accountants N.V.	KPMG Accountants N.V.
	2015	2014
Onderzoek van de jaarrekening	150	239
Andere controleopdrachten	n.v.t.	n.v.t.
Adviesdiensten op fiscaal terrein	n.v.t.	n.v.t.
Andere niet controlediensten	12	12
Totaal	162	251

Opgegeven worden de in het boekjaar ten laste van de rechtspersoon gebrachte totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening, totale honoraria voor andere controleopdrachten, totale honoraria voor adviesdiensten op fiscaal terrein en totale honoraria voor andere niet-controlediensten, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht door de externe accountant en de accountantsorganisatie genoemd in artikel 1, eerste lid, onder a en e, van de Wet toezicht accountantsorganisaties.

De post Onderzoek van de jaarrekening betreft de kosten van de jaarrekeningcontrole en van de bekostigingscontrole. De post in 2014 is inclusief een na-verrekening op de controlekosten voor 2013 ad € 175.000. De na-verrekening in 2015 over 2014 bedraagt € 72.000.

De andere niet controlediensten in 2014 en 2015 betreffen werkzaamheden in het kader van een risico-inventarisatie.

2. Overige gegevens

2.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Amersfoort

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening over 2015 van Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Amersfoort te Amersfoort gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het College van Bestuur

het College van Bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. het College van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. het College van Bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het College van Bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Amersfoort per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 393, lid 5 onder e en f van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de in artikel 392, lid 1 onder b tot en met h van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 391, lid 4 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Eindhoven, 17 juni 2016

KPMG Accountants N.V.

L.J.J.M. Vale

2.2 Voorstel voor resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat ad € 3,3 miljoen zal op basis van een besluit van het College van Bestuur en goedkeuring door de Raad van Toezicht worden toegevoegd aan het eigen vermogen.